

X. EMLÉKHELYEK ÉS TÁRGYAK

(Rovatvezető: PARÁDI Ákos)

PARÁDI Ákos

**A magyar állami rendőrségeknél rendszeresített lőfegyverek
a polgári magyar állam időszakában.**

DOI : 10.31628/RTHLXXIX.2019.57-58N229-244P

Magyarországon 1867-től 1945-ig terjedően — a magyarországi tanácsköztársaság 133 napos időszakát leszámítva — összességében négy állami rendőrség működött. Állami rendőrség kifejezés alatt azt értjük, hogy a rendőri testület a belügyi tárca irányítása alatt a kormány közvetlen felügyelete alatt állt. A vizsgált időszakban állami rendőrségnek tekinthető a Budapesti Magyar Királyi Államrendőrség melyet Óbuda, Buda és Pest egyesítését elrendelő 1872. évi törvény¹ részeként ideiglenes jelleggel, majd a fővárosi rendőrségről szóló 1881. évi törvény² véglegesen a központi államhatalom irányítása alá helyezte a testületet. A Magyar Királyi Határrendőrség volt a vizsgált időszakban a második állami rendőrség, melyet 1906-ban hoztak létre.³ A harmadik dualizmus kori állami rendőrség a Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrség volt, melyet 1916-ban a Fiumei Városi Rendőrkapitányság és a Magyar Királyi Határrendőrség Fiumei Kapitányságának az összevonásával hoztak létre.⁴

A magyarországi városi rendőrségeket 1919-ben államosították Magyar Királyi Állami Rendőrség elnevezéssel⁵, mely szervezetet 1930-ban átneveztek — némi szervezeten módosítással egybekötve — Magyar Királyi Rendőrséggé,⁶ amely 1945-ig működött.⁷

A polgári magyar állam időszakában kétféle fegyveres őrtestületet különböztettek meg, a polgári fegyveres őrtestületet és a katonailag szervezett fegyveres őrtestületet. A fegyveres őrtestületek szolgálati szabályzatai első oldalain a testület besorolását tartalmazó megnevezés is szerepelt.

A katonailag szervezett fegyveres őrtestületeknek azokat a testületeket nevezték, amelyeknek a belső szolgálati viszonyrendszerük katonai volt. Ebből fakadóan a testületi tagok katonai rendfokozati rendszer rangjait viselték, személyükben pedig a honvédelmi tárca felügyelete alá tartoztak függetlenül attól, hogy a testületük melyik tárca irányítása alatt állt. E testületek tagjait a katonákra általában vonatkozó jogosultságok megillették, illetve kötelezettségek terhelték.

A polgári fegyveres őrtestületeknek azokat a testületeket nevezték, amelyeknek a belső szolgálati viszonyrendszerük hivatalnoki volt. Ebből fakadóan a testületi tagok a katonai rendfokozati rendszer rangjai helyett az úgynevezett testületi rangrendszer rendfokozatait viselték, amelyek elnevezésükben és megjelenésükben is eltértek a katonai rangok megjelenítésétől. Személyükben annak a tárcának a felügyelete alá tartoztak, amely tárca a testületük irányítását ellátta. A polgári fegyveres őrtestületek tagjaira a katonákra általában vonatkozó jogosultságok, illetve kötelezettségek nem vonatkoztak, ehelyett az állami hivatalnoki jogosultságok és kötelezettségek hatálya alatt álltak.⁸

A két testülettípus közötti különbségek tehát közjogi jellegűek voltak, amelyek elvileg függetlennek tekinthetők a testülettípusok fegyverzetétől és feladatrendszerétől. Mégis akadt azonban az eltérő fegyverzettségből fakadó feladatbeli különbözőség a két testülettípus között. A katonailag szervezett őrtestületek ugyanis — amennyiben a létszámuk és egyéb feladatrendszerük azt lehetővé tette — a személyi állomány felkészültségéből, a testület irányításának a jellegéből és a rendszeresített fegyverzetéből fakadóan alkalmasak voltak karhatalmi feladatok ellátására is. A polgári fegyveres őrtestületek azonban — függetlenül a létszámuktól és a feladatrendszerüktől — a személyi állomány felkészültségéből, a testület irányításának a jellegéből és a rendszeresített fegyverzetükből fakadóan karhatalmi feladatok ellátására alkalmatlanok voltak.

A rendőrségek — függetlenül attól, hogy a központi államhatalom közvetlen irányítása, vagy pedig az önkormányzatok felügyelete alatt álltak — a polgári fegyveres őrtestületek közé tartoztak.

A Magyar Királyságban az állami rendőrségek felfegyverzett tagjai a dualizmus időszakában tűzfegyverként csak pisztollyal rendelkeztek a Magyar Királyi Határrendőrség kivételével, ahol — 1908 és 1912 között működtetett határrendőri őrségek tagjai számára — a Magyar Királyi Csendőrség karabélyáival megegyező típusú karabéllyal is felszerelték a testület érintett személyeit. E karabélyokat — miután a határrendőri őrségek feladatait a határszéli csendőrség vette át — a Magyar Királyi Határrendőrség át is adta a Magyar Királyi Csendőrség részére.⁹

Az állami rendőrségek számára a magyar állam szolgálati fegyvereket rendszeresített. Így tehát egy állami rendőri testületen belül a fegyvertípusok egységesek voltak. Ezzel szemben az önkormányzati rendőrségeknél a rendőrök önállóan szerezték be fegyvereiket. Ebből fakadóan az önkormányzati rendőrségeknél tulajdonképpen annyiféle fegyver volt, ahány tagja volt az adott rendőrségnek. Némi egységesülésre azután került sor, amikor a Magyar Királyi Csendőrségnél a Gasser-féle forgópisztolyokat Frommer-féle öntöltő pisztolyokra cserélve a lecserélt forgópisztolyok jutányos áron való megvásárlását — amelyek egyébként

karbantartott, használható és jó állapotú fegyverek voltak, amelyekhez a lőszerutánpótlás is biztosított volt — az önkormányzati rendőrségek tagjainak lehetővé tették.¹⁰

A Budapesti Magyar Királyi Államrendőrségnél az első tűzfegyver minden bizonnyal a Gasser-féle forgópisztoly lehetett, bár erről szóló konkrét dokumentum a kutatások során még nem került elő. Nem valószínűsíthető azonban, hogy a meglehetősen csekély létszámú állami rendőrségek számára a csendőrségtől eltérő tűzfegyvert rendszeresítettek volna, hiszen a közvetlenül a központi hatalom irányítása alatt álló rendvédelmi testületek egységes pisztollyal való ellátása lényegesen takarékosabb megoldást biztosított, mintha e testületeket különböző tűzfegyverekkel látták volna el. **(I.sz. melléklet)**

A forgópisztolyokat a hazai gyártású Frommer-féle öntöltő pisztolyok forgalomba hozatalával váltották fel. Ekkor a Magyar Királyságban az állami rendőrség felfegyverzett tagjai számára a Frommer-féle öntöltő pisztolyt rendszeresítették **(II.sz. melléklet)**, melyet a magyarországi városi rendőrségek államosítását követően a Frommer-féle öntöltő pisztolyok újabb változatával cseréltek fel **(III.sz. melléklet)**. Ezek helyett a pisztolyok helyett pedig a harmincas években a német Walther-féle öntöltő pisztolyokat rendszeresítették **(IV.sz. melléklet)**.¹¹

A rendőrség személyi állománya által használatos pisztolyok képét némileg színesíti, hogy a detektívek az egyebruhás rendőrökétől eltérő fegyvert használtak. Itt a cél könnyű, kis méretű, a felsőruházat alatt diszkréten elhelyezhető fegyver rendszerbe állítása volt. A trianoni békediktátumot követően pedig — mivel hadifegyvernek csak a hosszú csövű és nagy kaliberű pisztolyok számítottak — a kiskaliberű és rövid csövű fegyverek használata is előtérbe került a detektíveknél, mivel ők nem számítottak bele az antant által meghatározott felfegyverzett személyi állomány mennyiségbe. A detektívek körében kedvelt volt a Frommer-baby **(V.sz. melléklet)** és a Frommer-Liliput **(VI.sz. melléklet)** pisztoly.¹²

A központi államhatalomnak közvetlenül alárendelt rendőrségek körében Magyarországon az első világháború után rendszeresítették karabélyokat. Ezek a karabélyok természetesen megegyeztek a haderőben rendszeresített karabélyokkal. Általában mivel a rendőrségek létszáma csekély volt a haderőben rendszeresített tűzfegyvereket vették át e testületek, mivel néhány száz, vagy néhány ezer fős testületi igényeket kielégítő fegyverek gyártása a nagyüzemi technológiákból fakadóan nem lehetett rentábilis.

A Magyar Királyi Állami Rendőrség számára már rendszeresítették karabélyokat a legénység számára, de azokat csak szükség esetén osztották ki. Ez alól kivételt a fővárosi rendőrség kötelékében létrehozott karhatalmi század, majd zászlóalj jelentette, amely alakulat legénységi

állományának a tagjai állandó használatra kapták meg ezt a fegyvert. A rendőrségi karabélyok típusa megegyezett a Magyar Királyi Csendőrség számára rendszeresített karabély fajtáival, azaz kezdetben az 1895M Mannlicher-féle ismétlőkarabéllyal **(VII.sz. melléklet)**., majd az 1935M ismétlőpuskával **(VIII.sz. melléklet)**.¹³

A pisztolyok és a karabélyok mellett a negyvenes években korlátozott számban 1943M Király-féle géppisztolyokat is biztosítottak a Magyar Királyi Rendőrség számára. A Magyar Királyi Honvédség ejtőernyős zászlóalj parancsnokságától 100 darab 1943M Király-féle géppisztolyt kapott a Magyar Királyi Rendőrség.

Az eredeti 1939M és az 1943M Király-féle géppisztoly **(IX.sz. melléklet)** között a különbség az volt, hogy:

- „- a tár a csőtengelyre nem merőlegesen, hanem ferdén helyezkedett el,
- a tusa helyett válltámasz volt,
- a kivető nem a tárgömbbe, hanem a tokkarika alsó betétéhez volt erősítve,
- a géppisztoly pisztolyszerű fogását az alsó ágyhoz erősített markolat tette lehetővé.”¹⁴

Összességében tehát a magyarországi állami rendőrségek felfegyverzett tagjait a kor technikai színvonalát képviselő lőfegyverekkel látták el, amelyek a gyártási technológia lehetőségeiből fakadóan megegyeztek a nagy létszámú magyar fegyveres szervezeteknél rendszeresített tűzfegyverekkel. Ezáltal vált lehetővé a fegyver és lőszer utánpótlás folyamatos biztosítása. Ezek a tűzfegyverek alkalmasak voltak arra, hogy a rendőrség tagjai azokat szolgálatuk jogszerű ellátása során rendeltetésszerűen használhassák.

Jegyzetek:

¹ 1872/XXXVI.tc. ; PARÁDI: A Magyar Királyság rendvédelme 1867-1919. 98-99.p. ; Idem: A magyar állami rendőrség fejlődéstörténeti tapasztalatai. 81-82.p.

² 1881/XXI.tc. ; PARÁDI: Magyar rendvédelem 1867-1914. ; Idem: A magyar rendvédelem 1867-1918. 33.p. +38.p.

³ 1903/VIII.tc. ; 91 000/1905. (XII. 29.) BM.kr. ; 5 692/1905. (XII.29.) ME.r. ; PARÁDI: A magyar állam határőrizeti struktúrájának fejlődése a századfordulótól a II. világháborúig. ; Idem: A dualizmus kori magyar rendvédelem és határőrizet. A Magyar Királyi Határrendőrség. 17-18.p. + 24.p. ; Idem: Rendőrség a magyar határőrizetben. 74.p. ; Idem: A magyar királyi határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete. 33.p. ; Idem: A Magyar Királyi Határrendőrség. 141-144.p. ; Idem: A Magyar Királyság határrendőrsége. 102-102.p. ; Idem: Határrendőrség a történelmi Magyarországon 1906-1918. 43-51.p.

⁴ 1916/XXXVII.tc. ; 37 000/1917. (III. 23.) BM.kr.

⁵ 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. ; PARÁDI: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919. 121-124.p. ; Idem: Az Osztrák-Magyar Monarchia magyarországi rendőrségei 1867-1919.

⁶ 6 500/1931. (XI. 30.) ME.r. ; PARÁDI: A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945.

⁷ 1 700/1945. (V. 7.) ME.r. ; PARÁDI: A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. 134-138.p.

⁸ PARÁDI: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület.

⁹ 48 999/1912. (IV. 13.) BM.r.

¹⁰ PARÁDI: A dualizmus kori magyar rendvédelem. 76.p.

¹¹ LUGOSI

¹² Loc.cit.

¹³ Loc.cit.

¹⁴ Loc.cit.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):**MONOGRÁFIÁK, KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

- LUGOSI — PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

TANULMÁNYOK

- PARÁDI: A magyar királyi határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete. (3.;) — PARÁDI József: A magyar királyi határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, III.évf. (1993) 4.sz. 21-50.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1992. szeptember 29-én, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A dualista Magyarország rendvédelme*” című IV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A magyar állam határőrizeti struktúrájának fejlődése a századfordulótól a II. világháborúig. (3.;) — PARÁDI József: A magyar állam határőrizeti struktúrájának fejlődése a századfordulótól a II. világháborúig. *Határőrségi Tanulmányok*, VII.évf. (1999) 5.sz. Különszám. 27-48.p. HU-ISSN — A tanulmány korábbi változata 1999. október 6-án, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A közigazgatás, a véderő és a rendvédelem kapcsolatának változásai a polgári magyar állam időszakában.*” című XII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A Magyar Királyság rendvédelme 1867-1919. (1.;) — PARÁDI József: A Magyar Királyság rendvédelme 1867-1919. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, IX.évf. (1999) 10.sz. 98-147.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1998. szeptember 22-én, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A nyugati rendvédelem hatása a XIX-XX. századi magyar rendvédelemre*” című X. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

- PARÁDI: Az Osztrák-Magyar Monarchia magyarországi rendőrségei 1867-1919. (5. ;)
- PARÁDI József: Az Osztrák-Magyar Monarchia magyarországi rendőrségei 1867-1919. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI.évf. (2005) 13.sz. 97-104.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2000. március 19-én, Párizsban hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „A közbiztonság közös európai örökségünk” című XIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945. (6. ;)
- PARÁDI József: A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI.évf. (2005) 13.sz. 105-113.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2000. március 19-én, Párizsban hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „A közbiztonság közös európai örökségünk” című XIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A dualizmus-kori magyar rendvédelem és határőrizet. A Magyar Királyi Határrendőrség. (3. ;)
- PARÁDI József: A dualizmus-kori magyar rendvédelem és határőrizet. A Magyar Királyi Határrendőrség. *Határrendészeti Tanulmányok*, III.évf. (2006) 1.sz. 5-46.p. HU-ISSN 1786-2345. A tanulmány korábbi változata 2006. I. 17-én, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság és a Határőrség Országos Parancsnoksága közös szervezésével megvalósított „Az ezer éves magyar rendvédelem.” című konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A Magyar Királyi Határrendőrség. (3. ;)
- PARÁDI József: A Magyar Királyi Határrendőrség. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XII. évf. (2007) 15.sz. 139-159.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2004. áprilisában Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság Rendőrség-történeti Szakosztálya által szervezett Szemere Beszélgetések szimpózium-sorozat rendezvényén a Rendőrség Tudományos Tanácsának közreműködésével. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

- PARÁDI: Rendőrség a magyar határőrizetben. (3.;) — PARÁDI József: Rendőrség a magyar határőrizetben. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XV.évf. (2008) 18.sz. 88-97.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2004. október 14-én, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*Karhatalmi feladatok a bűnmegelőzés és a békefenntartás szolgálatában Európában a XIX-XX. században.*” című XVIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A dualizmus-kori magyar rendvédelem. (10.;;) — PARÁDI József: A dualizmus-kori magyar rendvédelem. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII.évf. (2010) 21.sz. 66-84.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2007. október 5-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A magyar rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században*” című XXI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A Magyar Királyság határrendőrsége. (3.;) — PARÁDI József: A Magyar Királyság határrendőrsége. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII.évf. (2010) 21.sz. 101-116.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2007. október 5-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A magyar rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században*” című XXI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

- PARÁDI: A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. (7.;
- PARÁDI József: A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XX. évf. (2011) 23. sz. 124-143.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2009. október 9.-én Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „A kiegyezéstől az ezredfordulóig felszámolt országos hatáskörű magyar rendvédelmi testületek.” című XXIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A magyar állami rendőrség fejlődéstörténeti tapasztalatai. (1.;
- PARÁDI József: A magyar állami rendőrség fejlődéstörténeti tapasztalatai. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXI.évf. (2011) 25.sz. 84-101.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2009.december 3. Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „Csendőrség Ausztria-Magyarországon, illetve Ausztriában és Magyarországon 1849-2005” című XXIV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A magyar rendvédelem 1867-1914. (2.;
- PARÁDI József: A magyar rendvédelem 1867-1914. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII.évf. (2012) 25.sz. 79-83.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2010. december 6.-án Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „A közbiztonság közös Kárpát-medencei örökségünk” című XXV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

- PARÁDI: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919. (5.;
- PARÁDI József: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIII.évf. (2013) 31-32-33-34.sz. 121-146.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2014. február 21.-én, Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett magyar rendvédelem-történeti tudományos szimpozion-sorozatnak „A kivételes hatalom és a közbiztonság” című XIV. szimpozionján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. (8.;
- PARÁDI József: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXV.évf. (2015) 43-44-45-46.sz. 77-84.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: Határrendőrség a történelmi Magyarországon 1906-1918. (3.;
- PARÁDI József: Határrendőrség a történelmi Magyarországon 1906-1918. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVI.évf. (2016) 51.sz. 43-56.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: A magyar rendvédelem 1867-1918. (2.;
- PARÁDI József: A magyar rendvédelem 1867-1918. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVII.évf. (2017) 53.sz. 33-52.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p.

JOGSZABÁLYOK

- 1872/XXXVI.tc. (1.;
- 1872/XXXVI.tc. Budapest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről.
- 1881/XXI.tc. (2.;
- 1881/XXI.tc. a Budapest-fővárosi rendőrségről.
- 1903/VIII.tc. (3.;
- 1903/VIII.tc. a határrendőrségről.
- 1916/XXXVII.tc. (4.;
- 1916/XXXVII.tc. a Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrségről.
- 5 692/1905. (XII.29.) ME.r. (3.;
- 5 692/1905. (XII.29.) ME.r. a határrendőrségről szóló 1903/VIII.tc. életbe léptetéséről. *Magyarországi rendeletek Tára*, XXXIX.évf. (1905) I.füzet. 1455.p.

- 91 000/1905. (XII.29.)BM.kr. — 91 000/1905. (XII. 29.) BM.kr. valamennyi törvényhatósághoz Fiume város kivételével a határrendőrségről szóló 1903/VIII.tc. életbe léptetésének a végrehajtásáról.
Magyarországi rendeletek Tára, XXXIX.évf. (1905) I.füzet. 1455-1541.p.
- 48 999/1912. (IV. 13.)BM.r. — 48 999/1912. (IV. 13.) BM.r. határszéli külszolgálat átvétele a m. kir. csendőrség által. *Belügyi Közlöny*, XVII.évf. (1912) 18.sz. 141-145.p.
- 37 000/1917. (III. 23.)BM.kr. — 37 000/1917. (III. 23.) BM.kr. A Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrségről szóló 1916:XXXVII. törvénycikk végrehajtása és a hatáskörök körülírása. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 16.sz. 406-411.p.
- 5 047/1919. (X. 1.)ME.r. — 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. a rendőrség államosításáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LIII.évf. (1919) I.füzet. 752-767.p.
- 6 500/1931. (XI. 30.)ME.r. — 6 500/1931. (XI. 30.) ME.r. a rendőrség szervezeti változásairól.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXV.évf. (1931) XII.füzet. 1533-1534.p.
- 1 700/1945. (V. 7.)ME.r. — 1 700/1945. (V. 7.) ME.r. a Magyar Államrendőrség felállításáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIX.évf. (1945) I-VI. füzet 133-135.p.

Mellékletek jegyzéke:

I.sz. melléklet	II.sz. melléklet
A Gasser forgópisztoly.	Az 1910M Frommer öntöltő pisztoly.
III.sz. melléklet	IV.sz. melléklet
Az 1919M Frommer-stop öntöltő pisztoly.	A Walther öntöltő pisztoly.
V.sz. melléklet	VI.sz. melléklet
A Frommer-baby öntöltő pisztoly.	A Frommer-Liliput öntöltő pisztoly.
VII.sz. melléklet	VIII.sz. melléklet
Az 1895M Mannlicher ismétlőkarabély.	Az 1935M Mannlicher ismétlőpuska.
IX.sz. melléklet	
Az 1939M és 1943M Király géppisztolyok.	

I.sz. melléklet

A Gasser forgópisztoly

Forrás ! PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

II.sz. melléklet

Az 1910M Frommer öntöltő pisztoly.

Forrás ! PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

III.sz. melléklet

Az 1919M Frommer-stop öntöltő pisztoly

Forrás ! PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

Iv.sz. melléklet

A Walther öntöltő pisztoly.

Forrás ! PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

V.sz. melléklet

A Frommer-baby öntöltő pisztoly.

Forrás ! PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

VI.sz. melléklet

A Frommer-Liliput öntöltő pisztoly.

Forrás ! PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

VII.sz. melléklet

Az 1895M Mannlicher ismétlőkarakabély.

Forrás ! PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

VIII.sz. melléklet

Az 1935M Mannlicher ismétlőpuska.

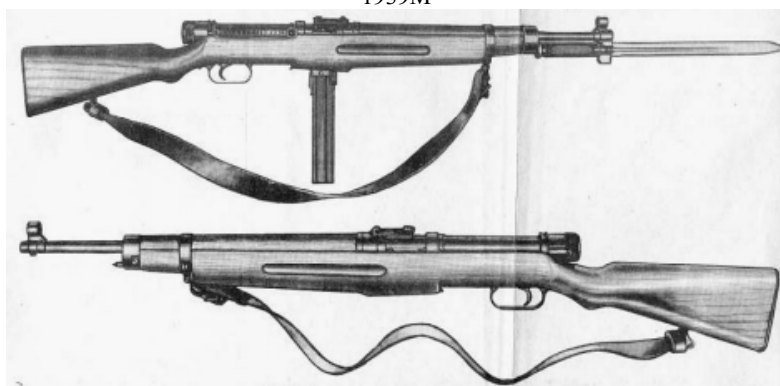

Forrás ! PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

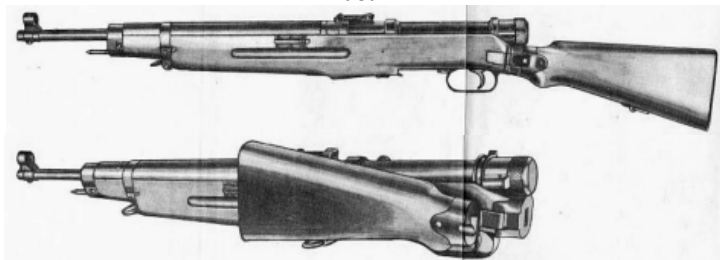
IX.sz. melléklet

Az 1939M és 1943M Kírály géppisztolyok.

1939M

1939M

1943M

Forrás ! PARÁDI József et al. (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris. 367 p. HU-ISBN 963 04 7958 3. LUGOSI József: „A rendvédelmi testületek fegyverzete.” című fejezet.

